

Ενότητα 4^η Οι Σεληνίτες

Καλὸς δὲ παρὰ Σεληνίταις νομίζεται,	Ὅμορφος κατὰ τὴ γνώμη των Σεληνιτῶν θεωρεῖται,
ἣν ποὺ τις φαλακρὸς ἦ.	αν κάποιος εἶναι φαλακρός.
Καὶ μὴν καὶ γένεια φύουσιν μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα.	Και μάλιστα και γένια αφήνουν να φυτρώσουν λίγο πάνω από τα γόνατα.
Καὶ ὄνυχας ἐν τοῖς ποσίν οὐκ ἔχουσιν,	Και νύχια στα πόδια δεν ἔχουν,
ἀλλὰ πάντες εἰσὶν μονοδάκτυλοι.	ἀλλὰ ὅλοι εἶναι μονοδάκτυλοι.
Καὶ ἐπειδὴν ἡ πονῶσιν ἡ γυμνάζωνται,	Και ὅταν κοπιάζουν ἢ γυμνάζονται,
γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἰδροῦσιν,	ιδρώνουν παράγοντας γάλα σ' ὅλο τους το σῶμα,
ὥστε καὶ τυροὺς ἀπ' αὐτοῦ πηγνυνται.	ὥστε απ' αὐτό παρασκευάζουν τυρί.
Τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς περιαιρετοὺς ἔχουσι	Και τα μάτια ἔχουν πρόσθετα
καὶ πολλοὶ τοὺς σφετέρους ἀπολέσαντες	και πολλοί αν χάσουν τα δικά τους
παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὀρῶσιν.	βλέπουν χρησιμοποιώντας αὐτά που παίρνουν ἀπὸ τους ἄλλους.
Τινὲς δὲ καὶ πολλοὺς ἀποθέτους ἔχουσιν, οἱ πλούσιοι.	Κάποιοι, οι πλούσιοι, ἔχουν πολλά αποθηκευμένα, για ὥρα ἀνάγκης.
Κάτοπτρον δὲ μέγιστον κεῖται ὑπὲρ φρέατος οὐ πάνυ βαθέος.	Και ἓνας πολὺ μεγάλος καθρέφτης βρίσκεται πάνω ἀπὸ ἓνα ὀχι πολὺ βαθὺ πηγάδι.
Ἄν μὲν οὖν εἰς τὸ φρέαρ καταβῇ τις,	Κι αν κάποιος κατεβεί στο πηγάδι,
ἀκούει πάντων τῶν ἐν τῇ γῇ λεγομένων,	ακούει ὅλα ὅσα λέγονται στη γη,
ἐὰν δὲ εἰς τὸ κάτοπτρον ἀποβλέψῃ,	κι αν κοιτάξῃ προσεκτικὰ πρὸς τον καθρέφτη,
πάσας μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη ὀρᾷ.	βλέπει ὅλες τις πόλεις και ὅλα τα ἔθνη.
Τότε καὶ τοὺς οἰκείους ἐγὼ ἐθεασάμην	Τότε εἶδα κι ἐγὼ τους συγγενεῖς μου
καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα,	και ὅλη την πατρίδα,
εἰ δὲ κάκεῖνοι ἐμὲ ἐώρων,	αν ὁμως κι ἐκεῖνοι μ' ἑβλεπαν,
οὐκέτι ἔχω εἰπεῖν.	δεν μπορῶ καθόλου να το πω.
Ὅστις δὲ ταῦτα μὴ πιστεύει οὕτως ἔχειν,	Ὅποιος δεν πιστεύει ὅτι αὐτά ἐτσι εἶναι
ἂν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκείσε ἀφίκηται,	αν κάποτε κι αὐτὸς φτάσει ἐκεῖ,
εἴσεται ὡς ἀληθῆ λέγω.	θα καταλάβει ὅτι λέω ἀλήθεια.

Λουκιανός, Ἀληθῆς Ἱστορία 1.23-26 (διασκευή)

Παράλληλα κείμενα

Πρώτο παράλληλο κείμενο

Ο Φώτιος στη Βιβλιοθήκη του έχει διασώσει περιληπτικά ένα έργο του Αντωνίου Διογένη, το οποίο πραγματευόταν τις ταξιδιωτικές περιπέτειες του Δεινία και του γιου του στη Μαύρη Θάλασσα. Ο Δεινίας ταξιδεύει στις αρκτικές περιοχές, περνά τον Βορρά και φτάνει στο φεγγάρι. Ο Φώτιος όλα αυτά τα θεωρεί «άπιστα».

Κείμενο	Μετάφραση
Καὶ ἕτερα δὲ ἀπαγγέλλει ἰδεῖν ὅμοια, καὶ ἀνθρώπους δὲ ἰδεῖν καὶ ἕτερά τινα τερατεύεται, ἃ μηδεὶς μήτε ἰδεῖν ἔφη μήτε ἀκοῦσαι, ἀλλὰ μηδὲ φαντασίαις ἀνετυπώσατο. Καὶ τὸ πάντων ἀπιστότατον, ὅτι πορευόμενοι πρὸς Βορρᾶν ἐπὶ σελήνην, ὥς ἐπὶ τινα γῆν καθαρωτάτην, πλησίον ἐγένοντο, ἐκεῖ τε γενόμενοι ἴδοιεν ἃ εἰκὸς ἦν ἰδεῖν τὸν τοιαύτην ὑπερβολὴν πλάσμάτων προαναπλάσαντα. Φώτιος, Βιβλιοθήκη 166.111a	Και αναφέρει ότι είδε άλλα παρόμοια και τερατολογεῖ ότι είδε ανθρώπους και μερικά άλλα, τα οποία κανείς δεν είπε ούτε ότι τα είδε ούτε ότι τα άκουσε, αλλά τα σχεδίασε με τη φαντασία του. Και το πιο απίστευτο απ' όλα, ότι πορευόμενοι προς βορρά προς τη σελήνη έφτασαν κοντά, σαν σε κάποια πάρα πολύ καθαρή γη· και όταν έφτασαν εκεί, είδαν όσα εύλογα ήταν να δει αυτό που δημιουργησε με τη φαντασία του εξωφρενικά πλάσματα.

Δεύτερο παράλληλο κείμενο

Ο Λουκιανός παραθέτει στο παρακάτω απόσπασμα τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν ύστερα από ενδελεχή παρατήρηση οι Αιθίοπες σχετικά με την προέλευση του φωτός της Σελήνης. Έτσι, καταδεικνύεται ότι, παράλληλα με τη φανταστική εικόνα που συντηρούσαν η λογοτεχνία και ο μύθος, οι αρχαίοι Έλληνες γνώριζαν και την επιστημονική εξήγηση πολλών φυσικών φαινομένων.

Κείμενο	Μετάφραση
Ἰδόντες ὦν πρῶτα τὴν σεληναίην οὐκ ἐς πάνπαν ὁμοίην φαινομένην, ἀλλὰ πολυειδέα τε γιγνομένην καὶ ἐν ἄλλοτε ἄλλη μορφῇ τρεπομένην, ἐδόκεεν αὐτέοισιν τὸ χρῆμα θωύματος καὶ ἀπορίας ἄξιον. Ἐνθεν δὲ ζητέοντες εὖρον τουτέων τὴν αἰτίην, ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σεληναίῃ τὸ φέγγος, ἀλλὰ οἱ παρ' ἡελίου ἔρχεται. Λουκιανός, Περὶ τῆς ἀστρολογίης 3	Όταν λοιπόν είδαν πρῶτα τη σελήνη ότι δεν έχει συνέχεια την ίδια μορφή αλλά ότι γινόταν πολύμορφη και ότι έπαιρνε κάθε φορά άλλη μορφή, φαινόταν σ' αυτούς το πράγμα αξιοθαύμαστο και αξιοπερίεργο. Μετά από αυτό αναζητώντας βρήκαν την αιτία αυτών, ότι δηλαδή η λαμπρότητα δεν είναι της Σελήνης αλλά έρχεται σ' αυτή από τον ήλιο.